

PhDr. Emil Voráček, DrSc.
Ústav politologie FFUK
U Kříže 8, 150 00 Praha 5

Posudek školitele na diplomovou práci

Jan Karpíšek

Porovnání vlivu agrárních stran v Československu a ve Finsku v letech 1917 – 1929
Praha 2006, 94 s.

Téma předložené diplomové práce je dostatečně konkrétně vymezeno a odpovídajícím způsobem formulováno. Tomáš Karpíšek si zvolil velice náročné téma, což je nutno ocenit; výrazně mu zde pomohla jazyková vybavenost spojená s druhým studovaným oborem, ale i hluboká znalost reálií finské společnosti. Politologických prací využívajících metodu komparace programatiky a činnosti politických stran v meziválečném období napsaných českými autory není mnoho. Autor na základě konzultací se školitelem postupně zužoval téma, tak aby bylo v příslušné době zpracovatelné a zvládnutelné, současně byla věnována pozornost jevům, které byly obdobné v obou zemích, jakož i odlišnostem a způsobu jakým na ně agrární politické strany v obou zemích reagovaly. Odtud pak směřoval k zamyšlení nad příčinami výrazných paralel ve vývoji v obou zemích a jejich výrazně rozdílnému vývoji po roce 1945, který není možné jen zjednodušeně vysvětlit rozdílem v geopolitickém umístění obou států.

Práce je členěna na úvod, následuje šest kapitol, a závěr. V úvodu autor se soustředil na definici problému a širší souvislosti vývoje v obou zemích, zejména na postupné těžkosti rozvoje demokracie a soupeření s dvěma extrémními hnutími a politickými směry tehdejší doby, fašismem a komunismem.

Za jádro vlastního zkoumání práce považuji kapitoly 3.-6 (s. 20-89). Autor zde nejdříve postupně rozebírá vývoj po vzniku nových samostatných států Finska a Československa, všímá si určitých paralel ve vývoji společnosti, jakož i politického života, aby se pak konkrétně věnoval rozboru politické scény a politických agrárních stran. V pasážích o Československu je dle mého názoru oprávněně, věnována větší pozornost významnému politikovi agrární strany Antonínu Švehlovi.

Kapitolka pojednávající o Finsku nám plasticky přibližuje problémy finské společnosti, která na rozdíl od československého vývoje trpěla značnými silnými konflikty politickými, stavovskými, třídními i národnostními. Tyto problémy hned na počátku sledovaného období přerostly v občanskou válku, jež výrazným způsobem ovlivnila postoje finského obyvatelstva a zároveň potvrdila rozpory mezi městem a venkovem. Zajímavý je popis vývoje Agrárního svazu (s. 57 n.), včetně jeho programové orientace. To svým způsobem reflektovalo, ale i zpětně ovlivňovalo změnu politického kursu ve Finsku od původně levostředového proudu na počátku k sblížování mezi politickým směrem a pravicovými stranami. Tak jako v Československu, i ve Finsku hrála významnou roli celní politika, a to i přes srovnatelně zaostalejší stav finského zemědělství. Agrární strana pak hrála roli nejfinšnější strany v zemi, což se výrazně odrazilo v jejím programu, přičemž ve srovnání s ČSR do jisté míry představovali finskou paralelu československých národních socialistů. Tato strana ve Finsku zcela chyběla.

V 6. kapitole se autor věnuje srovnání politické síly a moci agrárních stran v Československu a ve Finsku, dokumentuje nám spíše slabší pozici finských agrárníků, mj. i to, že nedisponovali silnými politickými osobnostmi, jak tomu bylo v Československu. Dále se soustředí na tvorbu koalic v obou zemích, jakož i otázku levice a pravice. V závěru kapitoly se autor pokusil definovat hlavní rysy politického spektra v obou zemích a formulovat místo agrárních stran v něm, přičemž konstatuje výraznou podobnost. Součástí diplomové práce jsou i stručné přílohy, z nichž informativní jsou mj. přehledy volebních výsledků agrárních stran v Československu a ve Finsku.

Jednotlivé analytické části, práce jako celek, jakož i pojetí práce, prokázaly schopnost Tomáše Karpíška zvládnout zvolené téma. Práce přinesla nejen řadu cenných poznatků, autorovi se podařilo se v rámci daných požadavků především vyváženě vyrovnat s nelehkým pokusem o komparaci, práci jednoznačně prospělo hlubší propracování, dané časem, který autor práci věnoval. Přesto práce v některých místech by si zasloužila další prohloubení, resp. podrobnější výklad (počínaje např. s. 17-18, zmínka o fašismu, pak definice marx-leninismu, apod), resp. ostřejší pohled politologa na historický materiál. Rozsah použité literatury soudě podle bibliografie i intenzity a způsobu jejího použití je odpovídající; potvrzuje širí problémů zkoumaného tématu a

orientaci autora v literatuře, danou dlouhodobou prací na tomto tématu. Nicméně si dovolím vyslovit názor, že autor mohl více pracovat s poznámkovým aparátem. Dílčí, kritické poznámky nicméně nesnižují celkový pozitivní dojem z celé práce.

Práce je pečlivě zpracována a napsána čtivě. Splnila úkol, který si autor stanovil a jasně vymezil. Vzhledem k tomu, že v odborné literatuře z pera českých autorů nemáme příliš mnoho prací, které by se tématu podrobně věnovaly, je nutno práci též ocenit též z tohoto hlediska.

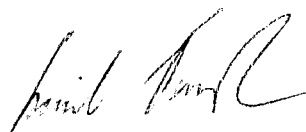
Cíl práce, vytčený v názvu, byl nepochybně dosažen.

Předložená práce Tomáše Karpíška: „Porovnání vlivu agrárních stran v Československu a ve Finsku v letech 1917 – 1929“ splňuje formálně i meritorně podmínky kladené na diplomovou práci.

Proto doporučuji její přijetí a uskutečnění obhajoby.

Práci doporučuji ohodnotit „velmi dobře“.

V Praze, dne 22. května 2006

PhDr. Emil Voráček, DrSc.
školitel